

Je scherm opstellen en afstellen

Meester over je monitor

Wanneer je op je pc werkt of gamet, kijk je haast voortdurend naar je beeldscherm. Het is dan ook erg belangrijk dat je scherm goed werkt en goed ingesteld staat. Met deze tips en trucs haal je het beste uit je monitor. ERIK DERYCKE

Voor dit artikel gaan we ervan uit dat je met een lcd-scherm werkt. Als je vandaag een pc-winkel binnenstapt, is dat in bijna alle gevallen het enige type dat je nog kan kopen. De oude CRT-beeldbuizen hebben bovendien hun eigen specifieke problemen, waar we hier niet op kunnen ingaan.

1. Locatie, locatie, locatie

Zet je monitor niet zomaar ergens neer. Zorg ervoor dat je in het scherm geen reflecties te zien krijgt van vensters of lampen. Niets is storender dan voortdurend een witte balk op je scherm te zien als weerspiegeling van een TL-lamp. Plaats je scherm ook niet recht voor een venster langs waar de zon binnenvalt. Je ogen krijgen het dan lastig, omdat ze tegelijk het felle zonlicht en het beeld op de monitor moeten verwerken. Heb je geen alternatieve locatie, hang dan een rolgordijn voor het raam, dat het meeste zonlicht blokkeert.

2. Dimmen

In de showroom van een pc-dealer staan de lcd-schermen steevast ingesteld op hun hoogste helderheid. Het lijken wel lichtbakken om konijnen mee te lokken. Kijk je een hele dag naar zo'n scherm, dan krijg je gegarandeerd barstende hoofdpijn. Je houdt het verschil in helderheid tussen het scherm en de omgeving dus best relatief klein. Je kan de helderheid instellen via het on-screen display (OSD) menu van de monitor (zie kader). Open een blanco document in Word of surf naar een webpagina met veel wit (bijvoorbeeld de startpagina van Google) en verlaag de helderheid tot de helft (50%). Vind je het beeld toch wat donker, dan verhoog je de helderheid in kleine stapjes, tot het beeld helder genoeg is.

3. Wisselend licht

Staat je monitor in een ruimte waar het omgevingslicht sterk wisselt – bijvoorbeeld een kamer waar pas in de namiddag veel zonlicht binnenvalt – dan zou je de helderheid eigenlijk een paar keer per dag moeten aanpassen. Bij meer omgevingslicht moet de monitor helderder ingesteld staan, terwijl je de helderheid zou moeten verlagen als het in de kamer donker wordt. Sommige monitoren bevatten een sensor die het omgevingslicht meet en de helderheid automatisch aanpast – erg handig.
Digitale fotografen en lay-outers moeten echter opletten. Door de helderheid aan te passen, verander je ook de manier waarop je kleuren op het beeldscherm waarneemt. Het blauw van de lucht op een foto ziet er anders uit als je de helderheid aanpast. Voor deze kleurkritische toepassingen zou je monitor eigenlijk in een ruimte moeten staan waar de helderheid constant is. Is dat niet mogelijk, dan kan je de invloed van het omgevingslicht minimaliseren door een kap over je monitor te plaatsen.

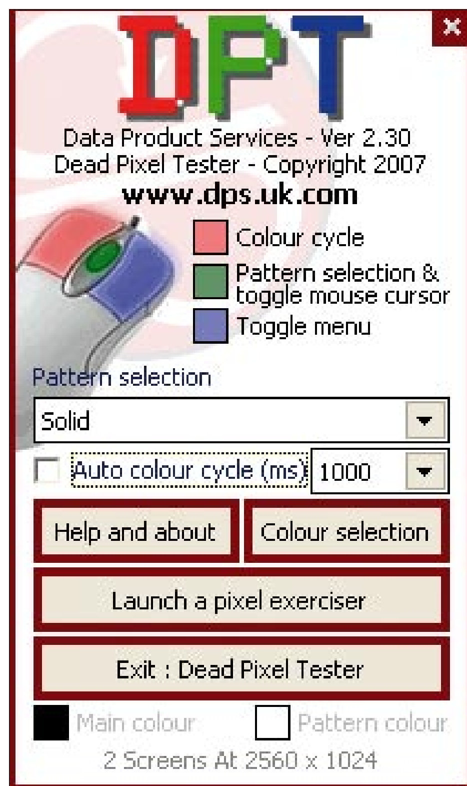

4. Hou je scherm schoon

Zelfs als je het scherm nooit met je vingers aanraakt, wordt het na verloop van tijd toch vuil. Je kan het scherm best één keer per maand schoonmaken volgens de instructies in de handleiding. Wil je gewoon het stof verwijderen, dan kan je in de supermarkt een antistatisch doekje kopen. Voor hardnekkiger vuil gebruik je speciale reinigingsdoekjes die je in de pc-winkel vindt. Gebruik nooit een gewoon reinigingsmiddel – dat kan de antistatische coating van het scherm beschadigen.

5. Check je pixels

Een lcd-scherm bevat miljoenen rood, groen of blauw gekleurde puntjes (pixels) die ofwel licht doorlaten ofwel licht blokkeren. Wanneer alle puntjes het licht blokkeren, is je scherm zwart; laten alle puntjes het licht door, dan is je scherm wit. Door rood, groen en blauw te combineren, worden de verschillende kleuren gevormd. Het kan gebeuren dat een van die gekleurde pixels niet meer reageert; we spreken dan van een 'dode' pixel. Met Dead Pixel Tester (DPT) www.dataproductservices.com/dpt kan je controleren of jouw scherm dode pixels bevat. Het programma toont een reeks testbeelden waarin je moet controleren of er geen afwijkende kleuren te zien zijn. Een dode pixel kan je niet herstellen. Het hangt van het merk en het type scherm af of je een scherm met defecte pixels onder garantie kan inruilen. Op een budgetscherm zal je met je dode pixels moeten leren leven, terwijl bij sommige dure schermen één defecte pixel genoeg is om het scherm te mogen vervangen.

Met Dead Pixel Tester speur je dode pixels op.

6. Gooi je screensaver weg

Screensavers (schermbeveiliging) werden uitgevonden om het 'inbrandeffect' van CRT-schermen tegen te gaan. Wanneer je op een CRT-scherm lang hetzelfde beeld toont, geraakt dat 'ingebrand' op het scherm en krijg je het als een spookbeeld te zien. Een modern lcd-scherm heeft echter geen last van het inbrandeffect, en een screensaver is dan ook overbodig. Schermbeveiliging verkort zelfs de levensduur van je scherm. De achtergrondverlichting (backlight) van een lcd-scherm gaat immers maar een bepaald aantal uren mee. Wanneer je een screensaver gebruikt, blijft de achtergrondverlichting actief, waardoor je scherm een minder lang leven beschoren is. Je kan veel beter in Windows instellen dat je scherm na bijvoorbeeld 10 minuten van non-activiteit uitgeschakeld wordt. Je scherm gaat langer mee, en je verbruikt ook nog eens minder stroom, wat in deze tijden van stijgende energieprijzen mooi meegenomen is.

Dankzij ClearType worden bepaalde lettertypes vlotter leesbaar op een lcd-scherm.

7. Maak lettertypes leesbaar

Op een groot lcd-scherm zijn letters soms moeilijk leesbaar. Windows bevat ClearType, een technologie waarmee de weergave van letters verbeterd wordt. Om te controleren of die ingeschakeld is, moet je (in Windows Vista) rechtsklikken op de desktop en **Aan persoonlijke voorkeur aanpassen** kiezen. Klik op het bovenste menu, **Kleur en vormgeving van vensters**, en in het venster dat opent klik je op **Effecten**. In het drop-down menu moet **ClearType** te zien zijn en er moet een vinkje staan voor **Randen van letters vloeiend op het scherm weergeven**. ♦

VERKEN HET OSD-MENU

Bijna elke lcd-monitor heeft een ingebouwd menu waarmee je het scherm kan instellen. Je bedient het met een reeks knoppen onderaan of aan de zijkant van het scherm. Sommige fabrikanten gebruiken een eigen naam voor dit menu, maar meestal wordt het een 'on-screen display' of OSD genoemd.
Hoe het OSD is opgebouwd en welke opties je er in terugvindt, verschilt van merk tot merk. In de handleiding die bij je monitor zit, vind je de relevante details. In elk geval kan je in het OSD de helderheid en het contrast instellen. Meestal kan je ook de kleurtemperatuur kiezen. Sommige fabrikanten plaatsen in het OSD ook presets voor typische toepassingen zoals tekstverwerking, video of games. Door die preset te kiezen, stel je het scherm meteen goed af.
Het OSD-menu heeft ook een ingebouwde beveiliging. Wanneer je tijdens het experimenteren compleet de mist ingaat, kan je altijd terugkeren naar de fabrieksinstellingen via de **reset**-functie. Alle aanpassingen die je gedaan hebt, worden dan in één klap ongedaan gemaakt.

